

po sobi. A oče je še vedno slonel kraj postelje, kjer je spala njegova edina, zlata hčerka . . .

Minevali so dnevi. Ana je hodila še vedno v zgodnjih jutrih na zeleno trato povpraševat marjetice, kdaj se vrne mamica. A zaman. Vedno in vedno so ji pravile marjetice, da se mamica ne vrne. Zato pa je postajala mala deklica vedno bolj otožna. Na trati je sedela dolgo, dolgo in je strmela daleč dol v ravnine, da bi zagledala tisto veliko mesto, kjer je zdaj mamica. A gledala je zaman. Nikjer ni zagledala mesta. Le sto in sto stezá je peljalo tja dol — nekam daleč, kjer je ležala vedno megla. Oj, da bi znala Ana za pravo stezo, pa bi stopila sama na njo in bi pohitela v daljno mesto k zlati mamici. O, da bi znala!

Dannadan je povpraševala očeta, kdaj se vrne mamica. A vedno in vedno ji je odgovarjal oče, da se vrne mamica. — A Ana je čakala zaman, in dnevi so minevali. Nič več je ni veselila lepa punčka. V kotu je ležala uboga punčka, a Ana je ni pogledala več. Sama je hodila na trato in gledala na bele steze, če se že vrača mamica. A steze so bile prazne, in nihče ni prihajal po njih.

Takrat pa je sklenila Ana, da pojde sama v mesto in poišče mamico. Vse ji potoži. Potoži ji, kako ji je hudo, ker ne pride toliko časa. Pa se bo mamica nasmehnila in se vrne z njo domov. Veselje bo zopet doma in radost. Nikoli več ne odide mamica; doma bo in se bo smehljala prijazno mali Ani.

Razveselila se je Ana te misli. Tlesknila je z rokami, pa je dejala sama sebi.

„Pojdem — sama pojdem v mesto . . . Mamico poiščem, in potem bo veselje in radost doma . . .“

(Konec.)

IVO TROŠT:

Med Zulukafri.

apetan Majič je na svojem potovanju videl slone tudi v južni in jugovzhodni Afriki. Ko je njihova oklopnica počivala v pristanišču Port Durbanu na vztočni obali Afrike, je odšla drzna družba radovednih lovcev pogledat v notranjost dežele, obiskat slone in ljudi.

Narod, ki biva tod, je v vsi Afriki poleg Arabcev zlasti Beduinov najmočnejši, a tudi najbolj divji — rod Zulukafrov. Beseda Zuli (izgovori Sulu) pomenja ime rodu, a beseda Kafir označuje v arabščini nevernika. Ker so Arabci kot bližnji sosedje prej poznali neverni rod Sulu, so ga nazvali: Sulu ali Zulukafre. To označbo so

pozneje sprejeli tudi kristjanski učenjaki. Enako označujejo Arabci z besedo Kafiri neki pol malikovalski, pol krščanski ali mohamedanski rod v srednji Aziji.

Kafirski narod biva kot poseben del afriških ljudstev od kaplanske meje na jugovzhodu Afrike do ustja reke Delagoa. Postave so velike in močne ter jako sorazmernih udov. Južni rodovi so bolj svetlorjave polti, bolj proti severu (polutniku) bivajoči so po malem temnejši in slednjič ob zalivu Delagoa popolnoma črni. Lasje so črni in mehki, poteze lica so raz-

ločne, čelo široko. Z Evropejci bi imeli skupno: široko čelo in pravilno napeto nosno kost, s Hotentoti naprej moleče lične kosti, z zamorci napete ustnice. Brada je le redka.

Zulukafri imajo blagodneč in polno zveneč jezik, bogat in členovit. Le južni rodovi v bližini Hotentotov imajo v jeziku značilne tleskajoče glasove.

Verujejo sicer v neko višje bitje, toda njim je mnogo več za čarobije vedeževalcev, zagovarjalcev, kačjega pika in neznanih boleznih kakor tudi za čarovnike, ki znajo napravljati dež in točo. Tem verujejo mnogo in si tudi izkušajo pridobiti njih naklonjenost z raznimi darovi in plačili.

Vsak zulukafrski gospodar je že na vnanje toliko bogatejši in slo-vitejši, kolikor več ima žen. Zato so bili vsi misionjski poizkusi med Zulu-kafri zaman, ker krščanska vera prepoveduje mnogoženstvo, a Zulukafer po-trebuje ženo za delo na vrtu in na polju; on je gospod, ki hodi samo za čredo ali na lov.

Zulukafrski se dele v dva glavna rodova: 1. Amako-sa ali Amakso-za (ks = tleskajoči glasnik, kakor če kdo tleskne z jezikom). Ti bivajo na obrežju med rekama Veliki Kei in Umcinkulu. K tem spadajo tudi Ama-tembu, bivajoči ob gorovju Quathlamba, ki se širi iz angleške kapske kolo-nije (naselbine) do reke Veliki Kei. Ti imajo zmerno podnebje kakor tudi rod Ama-mponda od Beschija do reke Umcinkulu. 2. Sulu- ali Ama-sulu med rekama Pongolu in Umtukéla, nedavno še neznan rod, ki je zadobil večji pomen šele v 19. stoletju, a gospoduje sedaj od zaliva Dela-goja daleč v notranje pokrajine transvalske republike. Pogumni so in vztrajni, prekanjeni in spretni. Nenavadno telesno moč uporabljajo v boju v takozvani sklenjeni bojni vrsti, ki jo poznamo že iz bojevanja starih Rimljanov. V prvi polovici 19. stoletja so se dvignili s svojima po drznosti in grozovitosti slovečima poveljnikoma, bratoma Čaka in Dingaan, med najmočnejše in najgrozovitejše narode v južni Afriki. Za naslednika Kečvajo so jih zgrabili Angleži in polagoma zdrobili njihovo moč.

L. 1835. se je vzdignil velik rod Zulukaferov proti notranji visoki pla-noti do virov reke Oranje in ustanovil tukaj pod poveljnikom Mošešem drugo Zulu-državo. V prvotni kafrski domovini pa se je obseg domačega prebivalstva jako skrčil zaradi naselivših se Burov in drugih Evropejcev iz kafrske naselbine in iz bližnjega Natała.

Britanska vlada, povsod zmagovalka, je začela obračati svojo pozornost na del dežele med rekama Umtukela na severu in Umcinkulu na jugu. Ustanovitev republik Oranje in Transvala je zopet skrčila kafrsko ozemlje. Ker je po zadnji bursko-angleški vojni britanska vlada združila omenjeni samostojni ljudovladi popolnoma v južno-afriško angleško republiko, je bila s tem strta tudi večinoma svoboda Zulukaferov.

Prejkoslej pa žive Zulukafrski po svoje. Vsak obeh glavnih narodov je razdeljen v manjše rodove, ki jih vodijo posebni poglavarji. Skupen narod ima vendarle enega, in sicer dednega poveljnika ali kralja. Vsak poglavar vlada svojemu rodu neomejeno, razglašá zakone, razsoja tožbe ter sploh odločuje o življenju in smrti svojih državljanov; vojno napovedati ali mir skleniti s sovražnikom sme pa samo skupni poglavar ali kralj.

Kafri so še napol pastirski narod. Brez posebne sile ne premene svo-gega bivališča. Njihove črede so mnogobrojne, divjačine je v gozdovih še nekaj. Družba, ki je šla s kapetanom Majičem, je ujela živega slona. Videli so tudi leoparda in hieno ter mnogo strupenih kač.

Domačini, zlasti njihovi čarodaji, jih znajo krotiti in jih kažejo potem čudečim se rojakom. Tudi tukaj ni brez sleparstva.

V ubožnih hotentotskim podobnih kočah so okušali mleko in sir, pa tudi durrah (neke vrste proso), ki ga Kafri pripravljajo na tak način kakor pri nas kašo. Mnogo dobička daje polje, a mnogo tudi živinoreja.

Rokodelstvo in obrt sta na nizki stopnji.

Zulukafer živi lahkotno pod južnim nebom. Zemlja mu daje skoro brez najmanjšega truda vsega, česar potrebuje za življenje; Zulukafer pa ne potrebuje mnogo. In kapetan Majič je še pokazal vaški mladini nekaj fotografijskih posnetkov iz dežele Zulukafrov: kako plešejo svoj nenavadni ples po skupni gostiji in pa kako razkazuje čarovnik svojo umetnost pred kočo sedečemu poglavarju in njegovim svetovalcem.

„Pa takšni so kakor dimnikarji!“ se je začudil sosedov Miško ter tekel domov pravit, kaj je slišal danes o črncih iz Afrike, ki so kapetanu pomagali gnati slona v mesto Durban.

NIKE - PALNÁK:

Joževa dobrota.

troci smo se zbirali okolo njega, pa nam je pravil, kako ga kliče navzgor. Drugi ljudje so se mu smejali, ko je stal ob robu graščinskega vrta, kjer so se dvigale visoke jagnjedi, tako svečane in veličastne v večerni tihoti. Stal je in poslušal, kako je šuštelo listje visoko zgoraj v vrhah, kakor bi si pravili vetrčki v njem svoje bajke — poslušal je in dozdevalo se mu je, da sliši nebeške,

nečloveške glasove. In dejal je: „Ej, ni čuda, da odmevajo nebeški glasovi le v teh vrhovih, ki so tako visoko, visoko nad slabim svetom!“

Ljudje pa, ki so prihajali mimo, so se mu smejali:

„Joža, kaj poslušate, vas že kliče zopet navzgor?“

„Pustite me, saj ne verujete nič.“

Mi pa smo se zbirali okolo njega, gladil nam je kodre z glave ter nam govoril:

„Vidite, otroci, svet ni dober. Hudobni so ljudje na njem, a vi pazite, da ostanete dobri. Kdor je dober, temu Bog odpira vso naravo, in nebeški glasovi ga kličejo navzgor v vrhovih visokih dreves. Srebro gleda v višavi, in tudi zlato so že zrle oči dobrih. Zato, otroci, pridni bodite in ljubite se med seboj in vedeli boste in čutili, česar ne vedo in ne čutijo ljudje.“

Debelo ga je gledal mali kodravec, strahoma so bila odprta usteca črnolase malčke, in marsikateri je odbežal pa se je zopet vrnil. Ker pravil nam je lepe bajke stari Joža — pravil o zakletih princezinjah, pravil o palčkih, o škratih, o dobrih vilah pa o hudobnem vedomcu in povodnem možu. In radi smo bili pri njem, četudi je pravil časih pridige, ki jih nismo razumeli.